UNITED NATIONS HUMAN RIGHTS
OFFICE OF THE HIGH COMMISSIONER

COVID-19 RESPONSE

దృష్టి సారించే టాపిక్‌లు
కొవిడ్-19 మరియు వైకల్యతలతో ఉండే వ్యక్తుల హక్కులు
29 ఏప్రిల్ 2020

కొవిడ్-19 మరియు వైకల్యతలతో ఉండే వ్యక్తుల హక్కులు: గైడెన్స్

1. వైకల్యతలతో ఉండే వ్యక్తులు ఆరోగ్యాన్ని పొందే హక్కుపై కొవిడ్-19 ప్రభావం ఏమిటి?
2. ఇనిస్టిట్యూషన్‌ల్లో నివసించే దివ్యాంగులపై కొవిడ్-19 ప్రభావం ఏమిటి?
3. కమ్యూనిటీలో నివసించే దివ్యాంగులపై కొవిడ్-19 ప్రభావం ఏమిటి?
4. వైకల్యతలతో ఉండే వ్యక్తులు పని, ఆదాయం మరియు జీవనోపాధిపై కొవిడ్-19 యొక్క ప్రభావం ఏమిటి?
5. వైకల్యతలతో ఉండే వ్యక్తుల విద్యా హక్కుపై కొవిడ్-19 ప్రభావం ఏమిటి?
6. హింస నుంచి రక్షణ కల్పించడానికి దివ్యాంగులపై కొవిడ్-19 ప్రభావం ఏమిటి?
7. దివ్యాంగులు ఎక్కువగా ఉండే నిర్దిష్ట సమూహాలపై కొవిడ్-19 ప్రభావం ఏమిటి?
    a. వైకల్యతలతో ఉండే ఖైదీలు
    b. తగిన నివాసం లేకుండా వైకల్యతతో ఉన్న వ్యక్తులు

అవలోకనం

కొవిడ్-19 మహమ్మారి సమాజంలోని అన్నివర్గాలపై తీవ్రమైన ముప్పుగా పరిణమించింది, కొవిడ్-19 ప్రతిస్పందనలో ప్రవర్తన, పర్యావరణ మరియు సంస్థాగత అడ్డుంకుల కారణంగా దివ్యాంగులు తీవ్రంగా ప్రభావితం అవుతారు.

వైకల్యతతో ఉండే చాలామంది వ్యక్తుల్లో అంతకు ముందు నుంచే ఇతర ఆరోగ్య పరిస్థితుంటాయి, సంక్రామ్యత సోకినప్పుడు అది మరింత తీవ్రమైన రోగలక్షణాలకు దారితీస్తుంది, ఇది వారిలో మరణాల స్థాయి పెరగడానికి దారితీస్తుంది. కొవిడ్-19 విపత్తు సమయంలో, వారి రోజువారీ జీవితంలో ఇతర మద్ధతుపై ఆధారపడే దివ్యాంగులు తమకు తాముగా ఒంటరిగా ఉన్నట్లుగా మరియు లాక్‌డౌన్ చర్యల వల్ల మనుగడ సాగించలేకపోయినట్లుగా, అలానే సంస్థాగత నిర్మాణాల్లో నివసించేవారికి కూడా హాని ఉంటుంది, నివాస గృహాలు మరియు మానసిక ఆరోగ్య కేంద్రాల్లో అధిక సంఖ్యలో మరణాలు దీనికి సాక్ష్యం. దివ్యాంగులు ఆరోగ్య సేవలు మరియు సమాచారాన్ని పొందడంలో అడ్డంకులు తీవ్రతరం అవుతాయి. దివ్యాంగులు వివక్షను ఎదుర్కొనడం మరియు జీవనోపాధి మరియు ఆదాయ మద్ధతును పొందడం, విద్యకు సంబంధించిన ఆన్‌లైన్ ఫోరమ్‌ల్లో పాల్పంచుకోవడం, మరియు హింస నుంచి సంరక్షణ కోరడంలో ఇతర అడ్డంకులను ఎదుర్కొనడం కూడా కొనసాగుతుంది. వైకల్యతలతో ఉండే నిర్దిష్ట సమూహాలకు చెందిన వ్యక్తులు, ఖైదీలు మరియు నిరాశ్రయులు లేదా తగిన హౌసింగ్ సదుపాయాలు లేనివారు మరింత అధిక ప్రమాదాలను ఎదుర్కొంటారు.

ఈ ప్రమాదాల గురించి అవగాహన మెరుగైన ప్రతిస్పందనకు దారితీస్తుంది, ఇది వైకల్యతతో ఉండే వ్యక్తుల ద్వారా ఎదుర్కొనే ప్రభావాన్ని గణనీయంగా తగ్గిస్తుంది. ఈ మార్గదర్శనం వీటిని లక్ష్యంగా చేసుకుంటుంది:

- దివ్యాంగులపై మహమ్మారిపై అవగాహన మరియు వారి హక్కులు;
- ప్రపంచవ్యాప్తంగా ఇప్పటికే చేపట్టిన కొన్ని ముఖ్యమైన విధానాలపై దృష్టి సారించడం;
- స్టేట్‌లు, మరియు ఇతర భాగస్వాముల కొరకు కీలక చర్యలను గుర్తించడం; మరియు
- వైకల్యతతో ఉండే వ్యక్తులకు కలుపుకొని కొవిడ్-19 ప్రతిస్పందన ఆధారంగా హక్కులను ధృవీకరించడం గురించి తదుపరి అభ్యసన కొరకు వనరులను అందించాలి.

1.వైకల్యతలతో ఉండే వ్యక్తులు ఆరోగ్యాన్ని పొందే హక్కుపై కొవిడ్-19 ప్రభావం ఏమిటి?

కొవిడ్-19 సంక్రమించేందుకు అత్యధిక ప్రమాదం ఉండే వ్యక్తులైనప్పటికీ, దివ్యాంగులు కొవిడ్ మహమ్మారి సమయంలో ఆరోగ్య సమాచారం మరియు వాతావరణాలను, అదేవిధంగా వైద్య మార్గదర్శకాలు మరియు ప్రోటోకాల్స్‌ని యాక్సెస్ చేసుకోలేకపోవడం వల్ల ఆరోగ్య సంరక్షణను పొందడంలో అధిక అసమానతలు ఎదుర్కొనాల్సి వస్తుంది, ఇది ఆరోగ్య సంరక్షణలో దివ్యాంగులు ఎదుర్కొనే వివక్షను రెట్టింపు చేస్తుంది. ఈ ప్రోటోకాల్స్ కొన్ని సమయాల్లో దివ్యాంగుల జీవిత నాణ్యత మరియు సామాజిక విలువలకు సంబంధించిన వైద్య పక్షపాతాన్ని సైతం వెల్లడిస్తాయి. ఉదాహరణకు, కొరతగా ఉండే వనరుల కేటాయింపు కొరకు నిర్దిష్ట వైకల్యత ప్రమాద రకాలు, "క్షీణత'',"చికిత్స విజయవంతం అయ్యే" అవకాశాలు, అదేవిధంగా వారు చక్కగా బ్రతికి ఉండటానికి 'మిగిలిన సంవత్సరాలు'పైన, అలానే జీవించడానికి రోజువారీ జీవితం కొరకు అధిక మద్దతు అవసరాలు కలిగి ఉండేవారి ఆధారంగా మినహాయింపులు ఇవ్వబడతాయి. దివ్యాంగులు మరియు వారి కుటుంబాలు కూడా పునరుజ్జీవన చర్యలను త్యజించడానికి ఆరోగ్యవ్యవస్థ లోపల ఒత్తిడిని ఎదుర్కొంటారు.

కొన్ని మంచి పద్ధతులు ఏమిటి?

- ట్రయేజ్‌పై **శాన్ మార్టినో రిపబ్లిక్** బయోఎథిక్స్ కమిటీ కొవిడ్-19 మార్గదర్శకాలను జారీ చేసింది, ఇది వైకల్యత ఆధారంగా వివక్షను నిషేధిస్తుంది: చికిత్సల క్లినికల్ సముచిత్యం మరియు చికిత్సల దామాషా ఆధారంగా "ఎంపిక పరామీటర్ ఉంటుంది, అందువల్ల, ట్రయేజ్ సరైన ఉపయోగించబడుతుంది, ప్రతి మానవ జీవితాన్ని గౌరవించడం. వయస్సు, లింగభేధం, సామాజిక లేదా జాతి అనుబంధం, వైకల్యత వంటి ఇతర ఎంపిక ప్రమాణాలు నైతికంగా ఆమోదయోగ్యం కాదు, ఎందుకంటే ఇది జీవించడానికి ఎక్కువ లేదా తక్కువ అర్హత ఆధారంగా జీవితాలకు ర్యాంకింగ్ ఇవ్వడాన్ని అమలు చేస్తుంది, ఇది ఏమాత్రం ఆమోదయోగ్యం కాని మానవ హక్కుల ఉల్లంఘన."[1]
- **యునైటెడ్ స్టేట్స్**లోని పౌర హక్కుల ఆఫీసులోని ఆరోగ్య మరియు మానసవ సేవల విభాగం ఒక బులెటిన్ జారీ చేసింది అధికారులు వైకల్యాధారిత వివక్షను నిషేధించినట్లుగా ధృవీకరించడానికి, దివ్యాంగులకు వారి స్టీరియోటైప్‌లు, జీవితనాణ్యతపై మదింపు లేదా వ్యక్తి సంబంధిత ''విలువ'' ఆధారిత ఉనికి లేదా వైకల్యతలు లేదా వయస్సు ఉనికి ఆధారితంగా వైద్య సంరక్షణ సేవలను

నిరాకరించరాదు.'' [2] అత్యవసర ప్రతిస్పందన విజయవంతమైనట్లుగా మరియు అపోహలు తగ్గించినట్లుగా ధృవీకరించడంలో సాయపడే అత్యవసర ప్రతిస్పందన ప్రయత్నాల నుండి ప్రయోజనం పొందటానికి సమాన అవకాశాల కొరకు దివ్యాంగులకు సమాచారం మరియు సమాచార ప్రసారం మరియు యాక్సెస్‌ని నిర్ధారించడానికి బులెటిన్ అధికారులకు మార్గదర్శకత్వం అందిస్తుంది.

- వైకల్యత ఉండే వ్యక్తులకు వారి ఇళ్లలోనే టెస్ట్ చేయడం కొరకు **యునైటెడ్ అరబ్ ఎమిరేట్స్** ఒక జాతీయ కార్యక్రమాన్ని ప్రారంభించింది మరియు ఏప్రిల్ మధ్యనాటికి వైకల్యత ఉన్న 650,000 మంది వ్యక్తులకు కోవిడ్-19 పరీక్షలు నిర్వహించింది.[3]
- **ఫిలిప్పైన్స్‌లో**, హ్యూమన్ రైట్స్‌పై కమిషన్ పిల్లలు మరియు వైకల్యతతో ఉండే వ్యక్తులతో సహా సమాజంలోని దుర్బల సమూహాలకు ప్రజా సందేశాలను అందించడంలో హెల్త్ ఏజెన్సీలకు మద్దతు ఇవ్వడానికి సమాచారాన్ని పబ్లిష్ చేసింది.[4]
- **కెనడాలో**, వైకల్యత నిర్దిష్ట సమస్యలు, సవాళ్ల మరియు వ్యవస్థలోని అంతరాలు మరియు వ్యూహాలు, తీసుకోవాల్సిన చర్యలు మరియు విధానాలపై ప్రభుత్వానికి సలహా ఇవ్వడం కొరకు దివ్యాంగులు మరియు వారికి ప్రాతినిధ్యం వహించే సంస్థలతో కోవిడ్-19 వైకల్యత సలహా బృందం ఏర్పాటు చేయబడింది.[5]

స్టేట్స్ మరియు భాగస్వాములు తీసుకోగల కొన్ని కీలక చర్యలు ఏమిటి?

- కొరత ఉన్న వనరులు కేటాయింపు కొరకు మార్గదర్శకాలతో సహా (వెంటిలేటర్లు లేదా ఇంటెన్సివ్ కేర్‌కు యాక్సెస్ వంటివి) దివ్యాంగులు వైకల్యత ఆధారంగా చికిత్స, అవసరమైన మద్దతు స్థాయి, జీవిత మదింపుల నాణ్యత లేదా దివ్యాంగులకు విరుద్ధంగా **ఏదైనా ఇతర రూపంలో వైద్య పక్షం ఆధారంగా చికిత్స నిరాకరించడం నిషేధించబడుతుంది**.
- లక్షణాలు ఉన్న దివ్యాంగుల కొరకు **ప్రయారిటీ టెస్టింగ్ జరిగేలా చూడాలి**.
- దివ్యాంగులపై కోవిడ్-19 ప్రభావంపై **పరిశోధన ప్రోత్సహించాలి**
- యాక్సెసబుల్ వాతావరణాలు (ఆసుపత్రులు, టెస్టింగ్ మరియు క్వారంటైన్ సదుపాయాలు)తో సహా, వైద్య సమాచారం మరియు కమ్యూనికేషన్‌లను యాక్సెస్ చేసుకునే మోడ్‌లు, రీతులు మరియు ఫార్మెట్‌ల్లో లభ్యం మరియు వ్యాప్తి చేయడంతో సహా **ట్రీట్‌మెంట్‌లకు అడ్డంకులను గుర్తించడం మరియు తొలగించాలి**.
- మహమ్మారి సమయంలో వైకల్యతతో ఉండే వ్యక్తుల కొరకు **ఔషధాల నిరంతర సప్లై మరియు యాక్సెస్‌ని ధృవీకరించాలి.**
- దివ్యాంగులకు విరుద్ధంగా పక్షపాతం ఆధారంగా వివక్షను నిరోధించడానికి **హెల్త్ వర్కర్‌లకు ట్రైనింగ్ నిర్వహించడం మరియు అవగాహన పెంచడం** చేయాలి.
- కరోనా మహమ్మారికి హక్కుల-ఆధారిత ప్రతిస్పందనను రూపొందించడంలో, వైవిధ్యమైన వైకల్యతలు ఉన్న వ్యక్తులకు చేర్చుకునే, ప్రతిస్పందనాత్మకంగా ఉండే హక్కుల ఆధారిత ప్రతిస్పందన రూపొందించడంలో **దివ్యాంగులను మరియు వారికి ప్రాతినిధ్యం వహించే సంస్థలను దగ్గరగా సంప్రదించడం మరియు చురుగ్గా పాల్పంచుకోవడం**.

వనరులు

- కోవిడ్-19తో ఎలాంటి మినహాయింపులు లేవు:"ప్రతిఒక్కరికి ప్రాణాలు కాపాడే ఇంటర్వెన్షన్‌లు అవసరం"-యుఎన్ నిపుణుడు పేర్కొంటున్నారు

- వైకల్యతలు, కొవిడ్-19తో ఉన్న వ్యక్తుల హక్కులపై యుఎన్ స్పెషల్ రిపోర్ట్: వైకల్యతలతో ఉన్న వ్యక్తులను ఎవరు సంరక్షిస్తున్నారు?
- కొవిడ్-19 ప్రబలిన సమయంలో WHO, వైకల్యతల పరిగణనలు

2. సంస్థాగత నిర్మాణాల్లో నివసించే దివ్యాంగులపై కొవిడ్-19 ప్రభావం ఏమిటి?

కొవిడ్-19 సైక్రియాటిక్ సంస్థల, సామాజిక సంరక్షణ సంస్థలు (అనాధ శరణాలయాలు, డే-కేర్ సెంటర్‌లు, రీహాబిలిటేషన్ సెంటర్స్) మరియు వృద్ధుల కొరకు సంస్థలపై అసమానంగా ప్రభావం చూపడం వల్ల ఫలితంగా, సంక్రామ్యత మరియు మరణం రేటు ఎక్కువగా ఉంటుంది. కొన్ని ప్రాథమిక అధ్యయనాల్లో, ఆ దేశాల్లోని అన్ని కొవిడ్-19 మరణాల్లో 42% నుంచి 57% వరకు మరణాలు సంభవిస్తున్నట్లుగా తేలింది.[6] నివాసితులు మరియు సిబ్బంది మధ్య సామాజిక దూరం అమలు చేయడం సాధ్యం కాకపోవడం వల్ల, సంస్థాగత నిర్మాణాల్లో ఉండే వ్యక్తులు అంతర్లీన ఆరోగ్య పరిస్థితుల కారణంగా కొవిడ్-19 సంక్రమించే ప్రమాదం ఎక్కువగా ఉంటుంది. సంస్థాగత నిర్మాణాల్లో నివసిస్తున్న దివ్యాంగులు నిర్లక్ష్యం, నిర్బంధము, ఒంటరితనం మరియు హింస వంటి మానవ హక్కుల ఉల్లంఘనల ప్రమాదాలను ఎక్కువగా ఎదుర్కొంటారు.

కొన్ని మంచి పద్ధతులు ఏమిటి?

- **స్విట్జర్లాండ్** మరియు **స్పెయిన్‌లో**, సంస్థాగత నిర్మాణాల్లో నివసించే దివ్యాంగులు సాధ్యమైనంత వరకు తమ కుటుంబాల్లో జీవించేందుకు సంస్థల నుంచి తరలివెళ్లారు.
- **కెనడాలో**, సంస్థాగత సెట్టింగ్‌ల్లో నిర్ధిష్ట చర్యలతో ప్రాధాన్యతా టెస్టింగ్ మార్గదర్శకాలు జారీచేసింది. [7]

స్టేట్స్ మరియు భాగస్వాములు తీసుకోగల కొన్ని కీలక చర్యలు ఏమిటి?

- **సంస్థల నుంచి దివ్యాంగులను డిశ్చార్జ్ మరియు విడుదల చేయడం** మరియు కుటుంబం మరియు/లేదా అనధికారిక నెట్‌వర్క్‌ల ద్వారా సమాజంలో తక్షణం మద్ధతునివ్వడాన్ని మరియు ప్రభుత్వ లేదా ప్రైవేట్ సర్వీస్ ప్రొవైడర్‌ల ద్వారా నిధుల సహాయ సేవలను నిర్ధారించండి.
- రద్దీని పరిష్కరించడం, నివాసితుల కొరకు సామాజిక దూరాన్ని అమలు చేయడం, సందర్శన గంటలను మార్పుచేయడం, సంరక్షణ పరికరాన్ని ఉపయోగాన్ని తప్పనిసరి చేయడం, మరియు పరిశుభ్రత పరిస్థితులను మెరుగుపరచడం ద్వారా సంక్రామ్యత ప్రమాదాలను తగ్గించడానికి సంస్థ లోపల **తాత్కాలికంగా, ప్రాధాన్యతీకరణ టెస్టింగ్ మరియు నియంత్రణ చర్యలను ప్రోత్సహించాలి.**
- నివారణ చర్యలు అమలు చేయడానికి మానవ వనరులు మరియు ఆర్ధిక వనరులతో సహా సంస్థ వనరులను తాత్కాలికంగా **పెంచాలి**.
- **అత్యవసర కాలంలో, పీడనం నుంచి స్వేచ్ఛ, హింస మరియు** దుర్భాషణ, వివక్ష లేకపోవడం, స్వేచ్ఛగా మరియు వివేచనాత్మక సమ్మతి తెలియజేసే హక్కు మరియు న్యాయాన్ని పొందడం సహా సంస్థాగత నిర్మాణాల్లో నివసించే వ్యక్తుల హక్కులకు సంబంధించిన నిరంతర గౌరవం ఉండేలా చూడాలి.[8]

- సంస్థలను మూసివేయడం మరియు వ్యక్తులను తిరిగి కమ్యూనిటీకి తీసుకొని రావడం, మరియు దివ్యాంగులు మరియు వృద్ధుల కొరకు మద్దతు మరియు సేవలను బలోపేతం చేసేందుకు **డీఇనిస్టిట్యూషనలైజేషన్‌ని స్వీకరించడం మరియు మద్దతు ఇవ్వడం ద్వారా మెరుగ్గా రికవరీ కావడం**.

వనరులు

- WHO నేపథ్యంలో దీర్ఘకాలిక సంరక్షణ సదుపాయాల కొరకు సంక్రామ్యత నిరోధం మరియు నియంత్రణ మార్గదర్శకం, 21 మార్చి 2020
- కోవిడ్-19 ప్రబలిన సమయంలో WHO, వైకల్యతల పరిగణనలు
- సామాజిక ఆర్థిక వైకల్యతలు ఉన్న వ్యక్తుల ప్రాంతీయ మరియు అంతర్జాతీయ ఆర్గనైజేషన్‌లు, కోవిడ్19 మరియు స్టేట్‌మంట్ మరియు సైకోసోషల్ వైకల్యతపై వ్యక్తులతో సిఫారసులపై స్టేట్‌మెంట్

3.కమ్యూనిటీలో నివసించే దివ్యాంగులపై కోవిడ్-19 ప్రభావం ఏమిటి?

దివ్యాంగులు కోవిడ్-19 ప్రతిస్పందన చర్యల కారణంగా కమ్యూనిటీలో వారి రోజువారీ జీవితాలను చేపట్టడంలో నిర్ధిష్ట అడ్డంకులను ఎదుర్కొంటారు. మరిముఖ్యంగా, ఇంటివద్దనే ఉండాలనే పరిమితులు వారి అవసరాలను తీర్చకపోవడం వల్ల వారి స్వతంత్రత, ఆరోగ్యం మరియు జీవితాలకు అంతరాయం మరియు కొత్త ప్రమాదాలను కలిగిస్తుంది.[9]

వైకల్యత ఉన్న అనేకమంది రోజువారీ జీవితం (సర్వీస్ ప్రొవైడర్‌ల ద్వారా సంప్రదాయ మద్దతు లేదా బంధువులు/స్నేహితుల ద్వారా సంప్రదాయేతర మద్దతు ద్వారా) కొరకు ఇతరులపై ఆధారపడతారు, చలన పరిమితులు మరియు భౌతిక దూరం చర్యల కారణంగా వారి మద్దతును పొందలేకపోతారు. దీని వల్ల వారు ఆహారం, అత్యావశ్యక వస్తువులు మరియు ఔషధాలు వంటివాని పొందలేని అధిక ప్రమాదం ఉంటుంది, స్నానం చేయడం, వంట చేయడం, లేదా తినడం వంటి రోజువారీ ప్రాథమిక కార్యకలాపాలు చేపట్టడాన్ని నిరోధిస్తుంది.

కోవిడ్-19పై ప్రజలకు అవసరమైన సమాచారం క్రమబద్ధంగా కమ్యూనికేట్ చేయబడటం లేదు లేదా యాక్సెస్ చేసుకునే ఫార్మెట్‌ల్లో అంటే దివ్యాంగులైన వ్యక్తులకు చేరేలా వ్యాప్తి చెందడం లేదు (అంటే సైన్ లాంగ్వేజ్ ఇంటర్‌ప్రెటీషన్, క్యాప్షనింగ్, ఈజీ టూ రీడ్ ఫార్మెట్, మొదలైనవి)

దీనికి అదనంగా, మానసిక వైకల్యతలు మరియు ఆటిజం వ్యక్తులతో సహా దివ్యాంగులైన వ్యక్తులు ఇంటి వద్ద కఠినమైన నిర్బంధాన్ని ఎదుర్కోలేకపోవచ్చు. పరిస్థితిని తట్టుకునేందుకు వారికి రోజంతా మరియు జాగ్రత్తగా బయటకు వెళ్లడం వారికి కీలకం.

కొన్ని మంచి పద్ధతులు ఏమిటి?

- **పరాగ్వే**[10] మరియు **పనామా**[11]లు సంబంధిత సమాచారాన్ని యాక్సెస్ చేసుకునే ఫార్మెట్‌ల్లో అందించేలా ధృవీకరించడానికి సిస్టమ్‌లు అభివృద్ధి చేసింది. ఇదేవిధంగా, **న్యూజీల్యాండ్** ఆరోగ్యమంత్రిత్వశాఖ సైన్ లాంగ్వేజ్ మరియు తేలికగా అర్థం చేసుకోవడంతో సహా యాక్సెసబుల్ ఫార్మెట్‌ల్లో సమాచారాన్ని అందించడానికి తన వెబ్‌సైట్‌పై ఒక ప్రత్యేక విభాగాన్ని ఏర్పాటు చేసింది.[12] **మెక్సికో**లోని ప్రభుత్వం ఇదేవిధమైన విధానాన్ని స్వీకరించింది.[13]

- **అర్జెంటీనాలో**[14] దివ్యాంగులకు సపోర్ట్ అందించడానికి సపోర్ట్ సిబ్బందికి చలన మరియు భౌతిక దూరం పాటించడం వంటి పరిమితుల నుంచి మినహాయింపు ఇవ్వబడింది. **కొలంబియాలో** కమ్యూనిటీ సపోర్ట్ నెట్‌వర్క్‌లు అభివృద్ధి చేయబడ్డాయి మరియు దివ్యాంగులు మరియు వృద్ధులు వారి పచారీ మరియు ఇతర కొనుగోళ్లు చేసేందుకు వారు మద్దతు ఇస్తారు.[15] అలానే, **పనామాలో**, ప్రమాదాల స్థాయిని తగ్గించడం కొరకు. అత్యావసర కొనుగోళ్లు చేయడానికి దివ్యాంగులు మరియు వారి వ్యక్తిగత సహాయకులకు నిర్ధిష్ట పనిగంటలు కేటాయించారు.[16]
- **యునైటెడ్ కింగ్‌డమ్ ఆఫ్ గ్రేట్ బ్రిటన్ అండ్ నార్తన్ ఐర్లాండ్**[17] కఠినమైన నిర్బంధ నిబంధనలను సవరించింది మరియు ఆటిస్టిక్ వ్యక్తులు మరియు దివ్యాంగులైన ఇతర వ్యక్తులకు బయటకు వెళ్లేందుకు అనుమతించింది. **ఫ్రాన్స్** కూడా ఇదేవిధమైన చర్యలను ప్రవేశపెట్టింది.[18]

స్టేట్స్ మరియు భాగస్వాములు తీసుకోగల కొన్ని కీలక చర్యలు ఏమిటి?

- దివ్యాంగులైన వ్యక్తులు **కొవిడ్-19కు సంబంధించిన చర్యలపై సమాచారాన్ని** సైన్ లాంగ్వేజ్ ఇంటర్‌ప్రెటేషన్, క్యాప్షనింగ్, మరియు తేలికగా చదవగల ఫార్మెట్‌లు, ఇతర వాటితో సహా పొందేలా చూడాలి.
- **దివ్యాంగులకు మద్దతు అందించే వ్యక్తులు** మద్దతు కల్పించడానికి ఇంటి వద్ద ఉండే పరిమితుల నుంచి మినహాయింపు కలిగించేలా చూడాలి.
- **కమ్యూనిటీ సపోర్ట్ నెట్‌వర్క్‌లు అభివృద్ధి చేయడాన్ని** ప్రోత్సహించాలి మరియు సహకారం అందించాలి, సంరక్షణాత్మక మెటీరియల్, ఎక్విప్‌మెంట్ మరియు ఉత్పత్తులు లభ్యమయ్యేలా చూడాలి.
- ఇంటి వద్దనే ఉండటం/నిర్బంధ చర్యలు అమలు జరిగే సమయంలో సూపర్ మార్కెట్‌లు, పచారీ మరియు ఇతర అత్యావశ్యక షాప్‌ల్లో దివ్యాంగులు మరియు వారి వ్యక్తిగత సహాయకులకు **పనిగంటల్లో ప్రాధాన్యత ఇవ్వడాన్ని** పరిగణనలో తీసుకోవాలి.
- ఇంటిని విడిచిపెట్టడం బ్లాంకెట్ ప్రొహిబెషన్‌లు మరియు జరిమానాలు విధించడం నుంచి దూరంగా ఉండటం ద్వారా దివ్యాంగులు బయట ఉండేలా **సముచితమైన వసతులు కల్పించేలా చూడాలి**.

వనరులు

- కొవిడ్-19 ప్రబలిన సమయంలో WHO, వైకల్యతల పరిగణనలు
- కొవిడ్-19 విపత్తుకు UNPRPD, ILO మరియు ఇతరులు, వైకల్యత చేకూర్పు సామాజిక సంరక్షణ ప్రతిస్పందన

4.వైకల్యతలతో ఉండే వ్యక్తులు పని, ఆదాయం మరియు జీవనోపాధిపై కొవిడ్-19 ప్రభావం ఏమిటి?

ఇతరులతో పోలిస్తే దివ్యాంగులను ఉద్యోగాల్లో తక్కువగా నియమించుకునే అవకాశం ఉంటుంది మరియు ఉద్యోగంలో చేరితే, వారు అసంఘటిత రంగంలో పనిచేయాల్సి ఉంటుంది.[19] పర్యావసానంగా, ప్రస్తుత కొవిడ్-19 నేపథ్యంలో వారి ఆర్థిక స్థితిగతులు తగ్గిన ఇతరుల కంటే ఉపాధి ఆధారిత సామాజిక బీమాని వారు తక్కువగా పొందగలుగుతారు. ఉపాధి ఉన్న లేదా స్వయం ఉపాధి కలిగిన వారి కొరకు ,[20] వర్క్‌ప్లేస్‌లో పరికరం మరియు మద్దతు లభించకపోవడం వల్ల ఇంటి నుంచి పనిచేయడాన్ని నిరోధించవచ్చు మరియు వారి ఆదాయం మరియు ఉద్యోగం కోల్పోయే ప్రమాదం ఎక్కువ అవుతుంది. దీనికి అదనంగా, కొవిడ్-19 చర్యలు కుటుంబం మరియు కుటుంబంలో

సంపాదించేవారు పనిచేయకుండా నిరోధించడం ద్వారా దివ్యాంగులపై పరోక్ష ప్రభావం చూపుతుంది, కుటుంబ మొత్తం ఆదాయాన్ని ప్రతికూలంగా ప్రభావితం చేస్తుంది. ఆదాయ లేకపోవడం దివ్యాంగులు మరియు వారి కుటుంబాలపై తీవ్రమైన భారం పడుతుంది, ఇవి సాధారణంగా వైకల్యానికి సంబంధించిన అదనపు ఖర్చులు మరియు వ్యయాలను ఎదుర్కొంటాయి (హౌసింగ్ మరియు ఎక్విప్‌మెంట్ లభ్యత, అసిస్టివ్ పరికరాలు, నిర్దిష్ట వస్తువులు మరియు సేవలు మొదలైనవి), వారిని మరింత వేగంగా పేదరికంలోకి లాగుతాయి.

కొన్ని మంచి పద్ధతులు ఏమిటి?

- కొవిడ్-19కు ప్రతిస్పందనగా **బల్గేరియా, మాల్టా** మరియు **లిథువేనియా**లు దివ్యాంగులతో సహా మరింత మంది లబ్ధిదారులను కవర్ చేయడానికి సోషల్ సపోర్ట్ సర్వీస్‌లు విస్తరించడానికి వారి సామాజిక సంరక్షణ వ్యవస్థలకు ఫండింగ్‌ని పెంచాయి.[21]
- **అర్జెంటీనా** మరియు **పెరూలో** వైక్యలత ప్రయోజనాలు పొందే వ్యక్తులు కొవిడ్-19 విపత్తు కారణంగా అదనపు మొత్తాన్ని పొందుతారు.[22] **ఫ్రాన్స్** సైతం వైకల్యత అలవెన్స్ లబ్ధిదారులకు అనుకూలంగా ఇటువంటి చర్యలు చేపట్టింది,[23] **ట్యునీషియా** ఎమర్జెన్సీ ప్లాన్‌లో దివ్యాంగులు మరియు నిరాశ్రయులైన వ్యక్తులకు అల్పాదాయ గృహాల కొరకు నగదు బదిలీలు చేర్చబడింది.[24]
- **యునైటెడ్ స్టేట్స్ ఆఫ్ అమెరికా**[25] ఈ నేపథ్యంలో వ్యక్తుల ఆర్థిక పరిస్థితిని మెరుగుపరచడానికి పన్ను ఉపశమన కార్యక్రమాలను ఏర్పాటు చేసింది.

స్టేట్స్ మరియు భాగస్వాములు తీసుకోగల కొన్ని కీలక చర్యలు ఏమిటి?

- **ఎలాంటి ఆదాయం లేని దివ్యాంగులకు ఆర్థికసాయం** అందిస్తుంది (ఉదా. ఏకమొత్తంలో చెల్లింపులు; పన్ను ఉపశమన చర్యలు, గూడ్స్‌పై సబ్సిడీ, మొదలైనవి).
- అదనపు ఖర్చులు కవర్ చేయడానికి అడ్వాన్స్ పేమెంట్‌ల ద్వారా సహా **ప్రస్తుతం ఇస్తున్న వైకల్యత ప్రయోజనాలను పెంచాలి**.
- త్వరలో ముగిసే అవకాశం ఉన్న వైకల్యత ప్రయోజనాలను **ఆటోమేటిక్‌గా పొడిగించాలి**.
- ఆదాయం తగిన వైకల్యత కలిగిన స్వయం ఉపాధి వ్యక్తులకు **ఆర్థిక ప్రతిఫలం** అందించాలి.
- దివ్యాంగులైన వారి కుటుంబసభ్యుడు(లు)కు సంక్రామ్యత రాకుండా నిరోధించడానికి లేదా మద్దతు ఇవ్వడానికి పనిచేయడం నిలిపివేసిన వ్యక్తులు మరియు నిరుద్యోగ లేదా అస్వస్థత ప్రయోజనాల కింద కవర్ చేయని వ్యక్తుల కొరకు ***ఆర్థిక సాయం కార్యక్రమాలు*** అమలు చేయడం.
- టెలివర్కింగ్ కొరకు అవసరమైన పరికరాలను కల్పించడానికి వైకల్యతతో ఉండే వ్యక్తులకు **ఎంప్లాయర్‌లు ట్యాక్స్ క్రెడిట్‌లతో సహా ఫైనాన్షియల్ సపోర్ట్ అందించాలి**.
- **ఆహారం అందించే కార్యక్రమాల్లో** దివ్యాంగులను చేర్చడం మరియు వారి ఇంటి వద్ద ఆహారం డెలివరీచేసే లాజిస్టిక్ చర్యలతో సహా, వారి అవసరాలకు ప్రతిస్పందనాత్మకంగా ఉండేలా చూడాలి.

వనరులు

- **ILO, ఎవరిని విడిచిపెట్టరాదు, ఇప్పుడు కాదు, కొవిడ్-19 ప్రతిస్పందనలో వైకల్యత ఉన్న వ్యక్తులు ఎన్నడూ కాదు**
- **కొవిడ్-19 విపత్తుకు UNPRPD, ILO మరియు ఇతరులు, వైకల్యత చేకూర్పు సామాజిక సంరక్షణ ప్రతిస్పందన**
- **అంతర్జాతీయ మానిటరీ ఫండ్, కొవిడ్-19కు పాలసీ ప్రతిస్పందనలు**

5. వైకల్యతలతో ఉండే వ్యక్తులు విద్యను పొందే హక్కుపై కోవిడ్-19 ప్రభావం ఏమిటి?

ఇతర వ్యక్తులతో పోలిస్తే దివ్యాంగులు తక్కువగా చదువును పూర్తి చేస్తారు, మరియు మొత్తం మీద స్కూలు నుంచి మినహాయించబడే అవకాశాలు ఎక్కువగా ఉంటాయి.[26] కోవిడ్-19 కారణంగా, చాలా రాష్ట్రాలు తాత్కాలికంగా విద్యా సంస్థలను మూసివేశాయి, [27] దీనితో దివ్యాంగులతో విద్యార్థులందరూ ప్రభావితం అయ్యారు. విద్యారంగంలో విఘాత ప్రభావాన్ని తగ్గించడానికి, కొన్ని రాష్ట్రాలు రిమోట్ అభ్యసన విధానాలను స్వీకరించాయి. కొన్ని సందర్భాల్లో, అయితే దివ్యాంగులైన వ్యక్తులకు అవసరమైన పరికరాలు లేకపోవడం, ఇంటర్నెట్ యాక్సెస్ చేసుకోవడం, మెటీరియల్స్ యాక్సెసబిలిటీ మరియు ఆన్‌లైన్ స్కూలు ప్రోగ్రామ్‌లు అనుసరించేందుకు వారిని అనుమతించేందుకు అవసరమైన మద్ధతు అందించడంలో అడ్డంకులు ఎదుర్కొంటారు. దీని ఫలితంగా, దివ్యాంగులైన చాలామంది విద్యార్థులు, మరిముఖ్యంగా మేధోపరమైన వైకల్యత ఉండే విద్యార్థులు వెనకపడతారు.

తదుపరి, దివ్యాంగులైన విద్యార్థులు స్కూలు భోజనాన్ని పొందడం మరియు తమ తోటివారితో ఆటపాటల్లో పాల్గొనే అవకాశాలతో సహా, స్కూలు మూసివేయడం వల్ల ఇతర కోణాల ద్వారా వ్యతిరేకంగా ప్రభావితం అయ్యారు.

కొన్ని మంచి పద్ధతులు ఏమిటి?

- **యునైటెడ్ స్టేట్స్ ఆఫ్ అమెరికా** దివ్యాంగులైన వ్యక్తుల చట్టానికి వర్తించే ఫెడరల్ చట్టంపై ఒక మార్గదర్శక డాక్యుమెంట్‌ని విడుదల చేసింది.[28]
- ఇంటి వద్ద ఐసోలేషన్‌లోనే ఉండాల్సిన పిల్లల చదువుకు మద్ధతు ఇవ్వడంపై టీచర్ కొరకు **ఈక్వెడార్** మార్గదర్శకాలను జారీ చేసింది. [29]
- **యునైటెడ్ కింగ్‌డమ్ ఆఫ్ గ్రేట్ బ్రిటన్ అండ్ నార్తన్ ఐలాండ్**ల దివ్యాంగులైన పిల్లలు ఇంటి వద్ద ఉన్నప్పుడు మరియు విద్యా ప్రక్రియలో మెరుగ్గా మద్ధతు ఇవ్వడానికి బాధ్యతలను ఎలా నేర్చవేర్చాలనే దానిపై వారికి మార్గదర్శనం చేడయానికి తల్లిదండ్రులు మరియు సంరక్షకులకు మద్ధతు ఇవ్వడానికి వ్యవస్థలను ఏర్పాటు చేయడం మరియు సమాచారాన్ని వ్యాప్తి చేయడం చేశాయి.[30]

స్టేట్స్ మరియు భాగస్వాములు తీసుకోగల కొన్ని కీలక చర్యలు ఏమిటి?

- విద్యకు సంబంధించిన మరియు వారి బాధ్యతల పరిధిపై స్కూలు అధికారులకు **స్పష్టమైన మార్గదర్శనం అందించడం**.మరియు స్కూలు వెలుపల విద్యను అందించేటప్పుడు వివిధ రకాలైన వనరులు లభ్యమయ్యేట్లుగా చూడటం.
- **రిమోట్ అభ్యసన కొరకు ఇంటర్నెట్ లభ్యమయ్యేలా చూడటం మరియు** అసిస్టివ్ డివైస్‌లు మరియు సముచితమైన వసతి కల్పించడం ద్వారా వారు సాఫ్ట్‌వేర్‌ని యాక్సెస్ చేసుకునేలా చూడాలి.
- రిమోట్ అభ్యసన ద్వారా సమగ్ర విద్యపై **టీచర్‌లకు మార్గదర్శనం, ట్రైనింగ్ మరియు సపోర్ట్ అందించాలి**.
- వైకల్యత ఉండే పిల్లల పూర్వ విద్య కొరకు తల్లిదండ్రులు మరియు సంరక్షకుల మధ్య **దగ్గర సహకారాన్ని ఏర్పాటు చేయాలి**.

- ఎక్విప్‌మెంట్ సెటప్ చేయడం మరియు దివ్యాంగులైన తమ పిల్లల విద్యాకార్యక్రమాలకు మద్దతు ఇవ్వడంలో సాయపడేందుకు **తల్లిదండ్రులు మరియు సంరక్షకులకు మార్గదర్శనం మరియు దూర మద్దతు అందించాలి**.
- రిమోట్ అభ్యసన కొరకు దివ్యాంగులైన విద్యార్థుల కొరకు **యాక్సెసబుల్ మరియు అడాప్టెడ్ మెటీరియల్స్** అభివృద్ధి చేయాలి.
- విభిన్న మాధ్యమాల ద్వారా వ్యాప్తి చేయడానికి **యాక్సెసబుల్ ఎడ్యుకేషనల్ ఆడియో-విజువల్ మెటీరియల్స్ అభివృద్ధి చేయాలి** (ఉదా. ఆన్‌లైన్ ఆన్ డిమాండ్, టెలివిజన్ విద్యా కార్యక్రమాలు మొదలైనవి.)

వనరులు

- పిల్లలపై కోవిడ్-19 మహమ్మారి **తీవ్రమైన భౌతిక, భావోద్వేగ మరియు మానసిక ప్రభావంపై CRC కమిటీ స్టేట్‌మెంట్ మరియు పిల్లల హక్కులను సంరక్షించడంపై రాష్ట్రాలకు పిలుపునివ్వడం**
- UNICEF, కోవిడ్-19 ప్రతిస్పందన: వైకల్యతలు ఉన్న పిల్లలు మరియు వయోజనుల కొరకు పరిగణనలు
- UNESCO, కోవిడ్-19 ప్రతిస్పందనపై వెబ్‌సైట్

6. హింస నుంచి రక్షణ కల్పించడానికి దివ్యాంగులపై కోవిడ్-19 ప్రభావం ఏమిటి?

దివ్యాంగులైన వ్యక్తులు మరిముఖ్యంగా ఐసోలేషన్‌లో ఉన్నప్పుడు హింసకు సంబంధించిన అధిక ప్రమాదాన్ని ఎదుర్కొంటారు. దివ్యాంగులైన మహిళలు మరియు బాలికలు, లింగ, లైంగిక, సన్నిహిత భాగస్వామి మరియు గృహ హింస అధిక ప్రమాదాలను ఎదుర్కొంటారు.[31] దివ్యాంగులైన మహిళలు మరియు బాలికలు ఇతర మహిళలతో పోలిస్తే ఎక్కువగా హింసకు గురయ్యే ప్రమాదాన్ని ఎదుర్కొంటారు, దివ్యాంగులైన పురుషులతో పోలిస్తే వారు అత్యధిక స్థాయిలో హింసను ఎదుర్కొంటారు.[32] కోవిడ్-19 నేపథ్యంలో వైకల్యత మరియు లింగాధారిత హింసపై సమాచారం ప్రస్తుతం లభ్యం కానప్పటికీ, ఇటువంటి పరిస్థితుల్లో మరిముఖ్యంగా దివ్యాంగులు అధికంగా ప్రమాదం బారిన పడతారని చూపుతోంది.[33]

దివ్యాంగులు గృహ హింస సర్వీస్‌లు మరియు సర్వీస్‌లను నివేదించడం మరియు వాటిని పొందడం మరిముఖ్యంగా సవాళ్లతో కూడిన అంశం, ఎందుకంటే ఈ సేవలు దివ్యాంగులను సాధారణంగా చేర్చవు లేదా యాక్సెస్ చేసుకోలేరు. హాట్‌లైన్‌లు, చెముడు మరియు మూగ, అంధులకు సేవలందించేందుకు తగిన వివిధ సాధన సంపత్తిని కలిగి ఉండవు, మరియు అత్యవసర షెల్టర్‌లు మరియు సర్వీస్‌లు వైకల్యతలతో ఉండే వ్యక్తుల అవసరాలను తీర్చేందుకు సిద్ధంగా ఉండవు.

కొన్ని మంచి పద్ధతులు ఏమిటి?

పెరూలో, హింసాత్మక పరిస్థితుల గురించి అధికారులకు నివేదించే విధితో సూచిస్తూ విపత్కర పరిస్థితుల్లో ఫోన్ ద్వారా, ఎమర్జెనీ ఎత్తివేసిన తరువాత వ్యక్తిగతంగా దివ్యాంగులను చేరుకునేందుకు స్థానిక ప్రభుత్వాల కొరకు మార్గదర్శకాలు జారీ చేయబడ్డాయి.[34]ఇది మాత్రమే కాకుండా, ఈ ప్రాంతంలోని కొత్త ఆశాజనక పద్ధతులను OHCHR గుర్తించలేకపోయింది, ఇది ఆందోళన స్థాయిని పెంచుతుంది. వినికిడి లోపం ఉండే వ్యక్తులకు టెక్ట్సింగ్, రిలే మరియు వీడియో ఫోన్ సర్వీస్‌లతో

సహా హాట్‌లైన్‌లు, అసిస్టెన్స్ మరియు రిపోర్టింగ్‌ని అనేక దేశాలు అందించడం కొనసాగిస్తున్నాయి.[35] దిగువ జాబితా చేయబడ్డ వనరుల్లో కొన్ని మంచి విధానాలు గుర్తించబడ్డాయి.

స్టేట్స్ మరియు భాగస్వాములు తీసుకోగల కొన్ని కీలక చర్యలు ఏమిటి?

- **రిపోర్టింగ్ మెకానిజంలు, హాట్‌లైన్‌లు, ఎమర్జెన్సీ షెల్టర్‌లు మరియు సాయం యొక్క ఇతర రూపాలను యాక్సెస్ చేసుకోవచ్చు మరియు వైకల్యతలతో ఉండే వ్యక్తులను చేర్చవచ్చు**.
- కమ్యూనిటీ మరియు స్వచ్ఛంద నెట్‌వర్క్‌ల ద్వారా సహా సానుకూల అవుట్‌రీచ్‌లో పాల్పంచుకోవడం ద్వారా దివ్యాంగులు, మరిముఖ్యంగా ఐసోలేషన్‌లో ఉన్నవారి పరిస్థితిని **మానిటరింగ్ చేయాలి**.
- దివ్యాంగుల్లో, మరిముఖ్యంగా దివ్యాంగులైన మహిళలు మరియు బాలికలు ఎదుర్కొనే హింస ప్రమాదం గురించి తోటివారి మద్దతు పెంపొందించడంతో సహా నెట్‌వర్క్‌ల మద్దతు ప్రోత్సహించడం గురించి **అవగాహన పెంపొందించాలి మరియు ట్రైనింగ్ అందించాలి**,

వనరులు

- UNFPA, వైకల్యతలతో ఉండే మహిళలు మరియు యువకుల్లో లింగాధారిత హింసను పరిష్కరించడం, లైంగిక మరియు పునరుత్పత్తి ఆరోగ్యం మరియు హక్కులకు హక్కుల ఆధారిత మరియు లింగ ప్రతిస్పందనాత్మక సేవలను అందించడానికి మార్గదర్శకాలు
- కొవిడ్-19 సమయంలో వైకల్యతతో జీవించేవారి కొరకు ధారణీయ సేవలు

7. దివ్యాంగులు అధికంగా ఉండే నిర్దిష్ట జనాభా గ్రూపులపై కొవిడ్-19 ప్రభావం ఏమిటి: వైకల్యత ఉన్న ఖైదీలు మరియు తగిన హౌసింగ్ సదుపాయం లేనివారు?

a. వైకల్యతలతో ఉండే ఖైదీలు

జైలు జనాభాలో, మరిముఖ్యంగా మానసిక వైకల్యతలు మరియు,[36] మేధోపరమైన వైకల్యతలు ఉండే వ్యక్తుల్లో దివ్యాంగులు అత్యధికంగా ఉంటారు. సామాజిక దూరం పాటించడం సాధ్యం కాని మరియు జన సమ్మర్ధమైన మరియు సంక్రామ్యత సోకే ప్రమాదం ఎక్కువగా ఉండే అపరిశుభ్రమైన పరిస్థితుల్లో జీవించడం వల్ల వారికి సంక్రామ్యత ప్రమాదం ఎక్కువగా ఉంటుంది. మరిముఖ్యంగా, దివ్యాంగులైన అనేకమంది ఖైదీలు ఆహారం పొందడానికి, అటూఇటూ తిరగడానికి, స్నానం చేయడానికి వారి తోటివారి నుంచి సంప్రదాయేతర మద్దతును పొందుతారు, మరియు జైలులో ఆరోగ్య సేవలు సాధారణంగా వారి అవసరాలను తీర్చేవిగా ఉండవు.

జైలులో ఉండే మరియు క్రిమినల్ జస్టిస్ మరియు శిక్షాస్మృతి వ్యవస్థలో ప్రీ ట్రయల్ డిటెన్షన్‌లో ఉండే దివ్యాంగులు మాత్రమే కాకుండా, ఇమిగ్రేషన్ డిటెన్షన్‌లో ఉన్న దివ్యాంగులైన వలసదారులతో సహా, ఏదైనా అడ్మినిస్ట్రేటివ్ లేదా ఇతర డిటెన్షన్ కింద ఉండేవారు కూడా ఈ సవాళ్లను ఎదుర్కొంటారు.

కొన్ని మంచి పద్ధతులు ఏమిటి?

- **యునైటెడ్ కింగ్‌డమ్ ఆఫ్ గ్రేట్ బ్రిటన్ మరియు నార్తన్ ఐలాండ్‌లో,** తమ శిక్షలో రెండు నెలల కంటే తక్కువకాలాన్ని పూర్తి చేయాల్సిన ఖైదీలను విడుదల చేస్తున్నారు.[37] **యునైటెడ్ స్టేట్స్ ఆఫ్ అమెరికాలో**, అనేక రాష్ట్రాలు విడుదల చేశాయి,[38] లేదా ఖైదీలను విడుదల చేసే ప్రక్రియలో ఉన్నాయి. **ఇరాన్**, టర్కీ మరియు ఇండోనేషియాలో కూడా ఖైదీల విడుదలకు సంబంధించి ఇలాంటి చర్యలే తీసుకున్నాయి. **కొలంబియాలో**, స్వతంత్రంగా భద్రతా చర్యలు అమలు చేయడం నుంచి నిరోధించేలా క్రియాత్మక పరిమితులు కలిగిఉండే వైకల్యత కలిగిన వ్యక్తులు ముందస్తు విడుదల లబ్ధిదారుల్లో చేర్చారు.[39] ఇదేవిధంగా, **అర్జెంటీనా**లోని సుప్రీం కోర్టు మరియు క్రిమినల్ అప్పీల్ కోర్టు జైలు విడుదల చర్యల లబ్ధిదారులకు వైకల్యాలతో ఉండే వ్యక్తులను గుర్తించింది.[40] **బ్రెజిల్‌లో**, ద నేషనల్ జస్టిస్ కౌన్సిల్ జువనైల్ నేర వ్యవస్థలో ఉన్నవారితో సహా, వైకల్యతతో ఉండే ఖైదీలను సమీక్షించి, తిరిగి మూల్యాంకనం చేసి, విడుదల చేయాలని సిఫారసును జారీ చేసింది.[41]

స్టేట్స్ మరియు భాగస్వాములు తీసుకోగల కొన్ని కీలక చర్యలు ఏమిటి?

- **వైకల్యతతో ఉండే వ్యక్తులతో సహా ఖైదీల సమూహంలో ప్రమాదం ఎక్కువగా ఉండేవారిని విడుదల చేయడం ద్వారా జైలు జనాభాని తగ్గించడం, ముందస్తుగా విడుదల మరియు ప్రొబేషన్‌క అప్లై చేయడం మరియు ప్రీ ట్రయల్ డిటెన్షన్‌ని తగ్గించడం,** పబ్లిక్ లేదా ప్రైవేట్ సర్వీస్ ప్రొవైడర్‌ల ద్వారా ఫ్యామిలీ మరియు/లేదా సంప్రదాయేతర నెట్‌వర్క్‌లు మరియు ఫండింగ్ సపోర్టింగ్ సర్వీసెస్ ద్వారా కమ్యూనిటీలో సకాలంలో మద్దతు ఇచ్చేలా చూడాలి.
- వైకల్యతతో ఉండే ఖైదీలను గుర్తించడం, వారు సపోర్ట్, ఫుడ్, వాటర్ మరియు శానిటేషన్‌ని యాక్సెస్ చేసుకునేలా చూడటం;ఐసోలేషన్ మరియు భౌతిక దూరం చర్యలు అప్లై చేయడం, రక్షణాత్మక పరికరాన్ని అవసరానికి తగ్గట్టుగా ఉపయోగించడం, మరియు పారిశుధ్య పరిస్థితులను మెరుగుపరచడం ద్వారా **నిరోధక చర్యలను అమలుచేయడం**.

వనరులు

- WHO, జైళ్లు మరియు ఇతర డిటెన్షన్ ప్రదేశాల్లో కొవిడ్-19 నిరోధం మరియు నియంత్రణ
- UN ఇంటర్ ఏజెన్సీ స్టాండింగ్ కమిటీ, కొవిడ్-19: వారి స్వేచ్ఛ నిరాకరించబడ్డ వ్యక్తులపై ఫోకస్

b. తగినహౌసింగ్ సదుపాయం లేని దివ్యాంగులు

దివ్యాంగులు, మరిముఖ్యంగా మానసిక మరియు మేధోపరమైన దివ్యాంగులు పేదజనాభాల్లో ఎక్కువగా ఉంటారు. వైకల్యతతో ఉండే నిరాశ్రయులు, అత్యవసర షెల్టర్‌లు, సంప్రదాయేతర సెటిల్‌మెంట్‌ల్లో జీవించేవారు, జనసమ్మర్ధమైన జీవన పరిస్థితులు, నీరు మరియు పారిశుధ్య సదుపాయాలను పొందలేకపోవడం, వారికి గతంలో నుంచి ఉన్న వైద్య పరిస్థితుల కారణంగా కొవిడ్-19 సంక్రమించే అవకాశాలు ఎక్కువగా ఉంటాయి.

కొవిడ్-19 అత్యవసర పరిస్థితి వల్ల వైకల్యతతో ఉండే వారితో సహా నిరాశ్రయులైన వ్యక్తులు, షెల్టర్ మరియు మద్దతు కోరడం, అలానే అత్యవసర షెల్టర్‌లు జనసమ్మర్ధంగా మరియు వైరస్ వ్యాప్తి చేసేవాటిగా మార్చేశాయి. వారి జీవిత ఏర్పాట్లు కారణంగా సామాజిక దూరం పాటించలేని వ్యక్తులు కూడా దుర్బర స్థితిలో ఉంటారు.

కొన్ని మంచి పద్ధతులు ఏమిటి?

- **యునైటెడ్ స్టేట్స్ ఆఫ్ అమెరికాలో**, కమ్యూనికేషన్‌లో వైకల్యత కోణాన్ని జోడించే నిర్దిష్ట మార్గదర్శకాలు నిరాశ్రయుల ప్రతిస్పందన అమలు చేయబడింది.
- **చిలీలో**, నిరాశ్రయులైన వారికి వీధుల్లోనే వైద్య సేవలు అందించేందుకు తన నిమగ్నతను ప్రభుత్వం ప్రకటించింది.
- అర్జెంటీనాలో, అధిక వైద్య సాయం అవసరం లేకుండా సామాజిక దూరం పాటించాల్సిన అవసరం ఉన్నవారికి ఎమర్జెన్సీ షెల్టర్ అందించడానికి ఒక పెద్ద ఫెసిలిటీలో సుమారు 1,000 బెడ్‌లు ఏర్పాటు చేయబడ్డాయి.

స్టేట్స్ మరియు భాగస్వాములు తీసుకోగల కొన్ని కీలక చర్యలు ఏమిటి?

- **వైకల్యతతో ఉండే నిరాశ్రయులైన వ్యక్తులను హుందాగా మరియు గౌరవంగా చూసేలా చూడాలి**, మొదటి ప్రతిస్పందకులు హింసాత్మక పరిస్థితులను పరిహరించే కమ్యూనికేషన్‌పై **ట్రైనింగ్ మరియు మార్గదర్శనం** పొందుతారు.
- **సంప్రదాయేతర ఆవాసాలను బలవంతంగా తరలించడం పరిహరించండి**, ఎందుకంటే ఇది వైరస్ వ్యాప్తిని వేగవంతం చేస్తుంది. వైకల్యతతో ఉండే నిరాశ్రయులైన వ్యక్తులు ఎక్కడ ఉంటే అక్కడ చికిత్స అందించాలి మరియు లభ్యమయితే సురక్షితమైన యాక్సెసబుల్ షెల్టర్ అందించాలి.
- తగిన శానిటైజేషన్ మరియు సరైన జీవన పరిస్థితులతో అద్దె నివాసాలు, హోటల్స్, కాన్ఫరెన్స్ సెంటర్‌లు మరియు స్టేడియంలతో సహా **సమాజం దూరం అందించే విభిన్న షెల్టర్ ఆప్షన్‌లను అన్వేషించాలి**.
- నీరు మరియు పారిశుధ్యం లభ్యం అయ్యేలా ధృవీకరించడానికి నీరు, సబ్బు, సింక్‌లతో సహా **వీధుల్లో పారిశుధ్య సేవలు అందించాలి.**

వనరులు

- తగిన హౌసింగ్, కొవిడ్-19తో ఉన్న వ్యక్తుల హక్కులపై యుఎన్ స్పెషల్ రిపోర్టర్ మార్గదర్శనం: నిరాశ్రయులుగా జీవిస్తున్నవారి కొరకు సంరక్షణ
- తగిన హౌసింగ్, కొవిడ్-19తో ఉన్న వ్యక్తుల హక్కులపై యుఎన్ స్పెషల్ రిపోర్టర్ మార్గదర్శనం: సంప్రదాయేతర సెటిల్‌మెంట్‌ల్లోని నివాసితులను సంరక్షించడం

వనరులు- సాధారణం

- CRPD కమిటీ మరియు వైకల్యత మరియు యాక్సెసబలిటీపై యుఎన్ సెక్రటరీ జనరల్ ప్రత్యేక దూర, జాయింట్ స్టేట్‌మెంట్: వైకల్యతలు మరియు కొవిడ్-19 ఉన్న వ్యక్తులు
- అంతర్జాతీయ వైకల్యత అలయన్స్, కొవిడ్-19 మరియు వైకల్యత చలనం
- అంతర్జాతీయ వైకల్యత మరియు డెవలప్‌మెంట్ కన్సార్టియం: వైకల్యత చేకూర్పు మరియు కొవిడ్-19 యొక్క వనరుల రిపోజిటరీ
- ILO, ఎవరిని విడిచిపెట్టరాదు, ఇప్పుడు కాదు, ఎప్పటికీ కాదు: కొవిడ్-19 ప్రతిస్పందనలో వైకల్యత ఉన్న వ్యక్తులు
- సైకోసోషల్ వైకల్యతతో ఉన్న వ్యక్తుల ప్రాంతీయ మరియు అంతర్జాతీయ ఆర్గనైజేషన్‌లు, కొవిడ్19 మరియు స్టేట్‌మంట్ మరియు సైకోసోషల్ వైకల్యతపై వ్యక్తులతో సిఫారసులపై స్టేట్‌మెంట్

- కొవిడ్-19 ప్రతిస్పందనలో దుర్బల సమూహాలను విడిచిపెట్టలేదని ధృవీకరించడానికి UN పనిచేయడం
- UN ESCAP: వైకల్యత హక్కులు ధృవీకరించడం మరియు కొవిడ్-19కు ప్రతిస్పందనలో చేర్చడం
- UN ఇంటర్ ఏజెన్సీ స్టాండింగ్ కమిటీ, కొవిడ్-19: వారి స్వేచ్ఛ నిరాకరించబడ్డ వ్యక్తులపై ఫోకస్
- కొవిడ్-19 విపత్తుకు UNPRPD, ILO మరియు ఇతరులు, వైకల్యత చేకూర్పు సామాజిక సంరక్షణ ప్రతిస్పందన
- UN ప్రత్యేక నివేదికలు మరియు స్వతంత్ర నిపుణులు, కొవిడ్-19తో ఎలాంటి మినహాయింపులు లేవు: "ప్రతిఒక్కరికి ప్రాణాలు కాపాడే ఇంటర్వెన్షన్‌లు అవసరం"
- వైకల్యతలు, కొవిడ్-19తో ఉన్న వ్యక్తుల హక్కులపై యుఎన్ స్పెషల్ రిపోర్ట్: వైకల్యతలతో ఉన్న వ్యక్తులను ఎవరు సంరక్షిస్తున్నారు?
- UNFPA, వైకల్యతలతో ఉండే మహిళలు మరియు యువకుల్లో లింగాధారిత హింసను పరిష్కరించడం, లైంగిక మరియు పునరరుత్పత్తి ఆరోగ్యం మరియు హక్కులకు హక్కుల ఆధారిత మరియు లింగ ప్రతిస్పందనాత్మక సేవలను అందించడానికి మార్గదర్శకాలు
- యునిసెఫ్, కొవిడ్-19: వైకల్యతలు ఉన్న పిల్లలు మరియు వయోజనుల కొరకు పరిగణనలు
- కొవిడ్-19 ప్రబలిన సమయంలో WHO, వైకల్యతల పరిగణనలు
- WHO నేపథ్యంలో దీర్ఘకాలిక సంరక్షణ సదుపాయాల కొరకు సంక్రామ్యత నిరోధం మరియు నియంత్రణ మార్గదర్శకం, 21 మార్చి 2020
- WHO, జైళ్లు మరియు ఇతర డిటెన్షన్ ప్రదేశాల్లో కొవిడ్-19 నిరోధం మరియు నియంత్రణ

---

[1]చూడండిhttp://www.sanita.sm/on-line/home/bioetica/comitato-sammarinese-di-bioetica/documents-in-english/documento2116023.html.

[2] చూడండి https://www.hhs.gov/sites/default/files/ocr-bulletin-3-28-20.pdf.

[3]చూడండిhttps://www.khaleejtimes.com/coronavirus-pandemic/combating-coronavirus-uae-launches-home-testing-programme-for-people-of-determination

[4] చూడండి https://www.facebook.com/pg/chrgovph/photos/?tab=album&album_id=2681151298668065&__tn__=-UC-R

[5]చూడండి https://www.canada.ca/en/employment-social-development/news/2020/04/backgrounder--covid-19-disability-advisory-group.html

[6]అడిలినా కోమాస్-హెర్రారే మరియు జోసెబా జలకైయిన్, "కేర్ హోమ్‌ల్లో కొవిడ్-19 వ్యాప్తితో సంబంధించిన మరణం: పూర్వ అంతర్జాతీయ సాక్ష్యం", అంతర్జాతీయ దీర్ఘకాలిక సంరక్షణ పాలసీ నెట్‌వర్క్, 12 ఏప్రిల్ 2020, పేజీ 5.

[7] చూడండి http://www.health.gov.on.ca/en/pro/programs/publichealth/coronavirus/docs/2019_testing_guidance.pdf

[8] కొవిడ్-19 మహమ్మారి సమయంలో మానసిక వైకల్యతలు ఉండే వ్యక్తులకు సిఫారసులతో ప్రాంతీయ మరియు అంతర్జాతీయ సంస్థల స్టేట్‌మెంట్, ఇక్కడ చూడండి https://dkmedia.s3.amazonaws.com/AA/AG/chrusp-biz/downloads/357738/COVID19-and-persons-with-psychosocial-disabilities-final_version.pdf

[9] చైనాలో ఈ మహమ్మారి ప్రారంభమైన సమయంలో, సెరిబ్రల్ పాల్సీ ఉన్న 16 సంవత్సరం వయస్సు ఉన్న ఒక బాలుడికి మద్ధతు ఇచ్చే ఎవరూ లేకుండా అతడి కుటుంబ సభ్యులందరూ కూడా ఐసోలేషన్‌లో ఉండటం వల్ల మరణించాడు..

[10]పరాగ్వేలోని డిసెబిలిటీ ఫోకల్ పాయింట్ సైన్ లాంగ్వేజ్‌లో సమాచారాన్ని అందించడానికి, వినికిడి లోపం ఉండే కమ్యూనిటీ యాక్సెస్ చేసుకోవడాన్ని ప్రోత్సహించేందుకు అది సోషల్ మీడియాని ఉపయోగించుకోవడం ప్రారంభించింది.

[11] చూడండి SENADIS, Panamá toma medidas para la inclusión de las personas con discapacidad frente al covid-19, 3.1.

[12]చూడండి https://www.health.govt.nz/our-work/diseases-and-conditions/covid-19-novel-coronavirus/covid-19-novel-coronavirus-resources/covid-19-novel-coronavirus-new-zealand-sign-language

[13] చూడండి https://coronavirus.gob.mx.

అర్జెంటీనా, డిక్రీ 297/2020, ఆర్టికల్ 6.5.

[15] కొలంబియావంటి రాష్ట్రాల ద్వారా ప్రోత్సహిస్తున్న అటువంటి విధానాలు (చూడండి https://www.minsalud.gov.co/sites/rid/Lists/BibliotecaDigital/RIDE/DE/PS/asif13-personas-con-discapacidad.covid-19.pdf)

[16] చూడండి SENADIS, *Panamá toma medidas para la inclusión de las personas con discapacidad frente al covid-19*, 3.3.

యునైటెడ్ కింగ్‌డమ్ ఆఫ్ గ్రేట్ బ్రిటన్ అండ్ నార్తన్ ఐర్లాండ్, కరోనా వైరస్ ప్రబలడంపై FAQలు: మీరు ఏమి చేయగలరు మరియు మీరు ఏమి చేయలేరు, సెక్షన్ 15 చూడండి.

చూడండి Secrétariat d'Etat auprès du Premier Ministre chargé des personnes handicapées, at https://handicap.gouv.fr/autisme-et-troubles-du-neuro-developpement/infos-speciales-coronavirus/article/information-covid-19-et-confinement

[19] చూడండి OECD, *అస్వస్థత, వైకల్యత మరియు పని. అడ్డంకులను అధిగమించడం,* పేజీ 23, వైకల్యతలతో ఉండే వ్యక్తుల్లో ఇతరులతో పోలిస్తే అధిక రేటు నిష్క్రియాత్మకత ఉంటుంది; వరసగా 49% నుంచి 20%.

[20] చూడండి, UNDESA, *వైకల్యత మరియు అభివృద్ధి రిపోర్టు,* పేజీ 157, పటం **II.81,** దివ్యాంగుల్లో స్వయం ఉపాధి కలిగిన వారిలో 9% ఎక్కువగా ఉంటారు (19 దేశాలపై డేటా)

[21] బల్గేరియా, State Gazette, 24 March 2020, Art.12; IMF, Policy responses to COVID-19, https://www.imf.org/en/Topics/imf-and-covid19/Policy-Responses-to-COVID-19#T

[22] చూడండి https://www.argentina.gob.ar/noticias/bono-extraordinario-para-las-personas-con-discapacidad-que-cobran-pensiones-no

[23] చూడండి https://informations.handicap.fr/a-prime-solidaire-aah-covid-12818.php

[24] IMF, కొవిడ్-19కు పాలసీ ప్రతిస్పందన, https://www.imf.org/en/Topics/imf-and-covid19/Policy-Responses-to-COVID-19#T

[25] చూడండి https://www.benefits.gov/benefit/945

[26] ఉదా: ప్రాథమిక పాఠశాల కొరకు, పూర్తి చేసే రేటు ఇతరుల్లో 73%గా ఉంటే దివ్యాంగుల్లో ఇది 56%గా ఉంటోంది.

[27]బడులు మూసివేయడం వల్ల ప్రపంచవ్యాప్తంగా 91% మంది విద్యార్థులు ప్రభావితమైనట్లుగా యునెస్కో అంచనా వేస్తోంది. చూడండి https://en.unesco.org/covid19/educationresponse

చూడండి USA, డిపార్ట్‌మెంట్ ఆఫ్ ఎడ్యుకేషన్, **కరోనా వైరస్ వ్యాధి 2019 ప్రబలిన సమయంలో వైకల్యతలతో ఉండే పిల్లలకు సేవలు అందించడంపై ప్రశ్నలు మరియు సమాధానాలు, మార్చి 2020.**

[29] చూడండి https://educacion.gob.ec/wp-content/uploads/downloads/2020/03/Anexo-2-RECOMENDACIONES-A-LOS-DOCENTES-PARA-BRINDAR-APOYO-PEDAGÓGICO-A-LOS-ESTUDIANTES-EN-AISLAMIENTO-EN-FUNCIÓN-DE-PREVENIR-POSIBLES-CONTAGIOS-POR-ENFERMEDADES-RESPIRATORIAS.pdf

[30]చూడండి యునైటెడ్ కింగ్‌డమ్, https://www.gov.uk/guidance/supporting-your-childrens-education-during-coronavirus-covid-19. ఇది కూడా చూడండి, https://www.gov.uk/guidance/help-children-with-send-continue-their-education-during-coronavirus-covid-19

[31]ప్రపంచఆరోగ్య సంస్థ, *కొవిడ్-19 మరియు మహిళలకు విరుద్ధంగా హింస, ఆరోగ్య రంగం/వ్యవస్థ ఏమి చేయగలదు, ఇక్కడ చూడండి*, ఇక్కడ చూడండి https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/331699/WHO-SRH-20.04-eng.pdf

[32]UNDESA, వైకల్యత మరియు అభివృద్ధి రిపోర్ట్, పేజీ. 7, 16, 113-115, 249-252, ఇక్కడ చూడండి https://social.un.org/publications/UN-Flagship-Report-Disability-Final.pdf; వైకల్యతతో ఉన్న వ్యక్తుల హక్కులపై ప్రత్యేక నివేదిక, A/72/133, పేరా 35.

[33]ఎమ్మా పియర్స్, *కొవిడ్-19 మహమ్మారి సమయంలో GBV ప్రోగ్రామింగ్‌లో వైకల్యత పరిగణనలు*,, ఇక్కడ చూడండి https://gbvaor.net/sites/default/files/202003/Disability%20Considerations%20in%20GBV%20programming%20during%20COVID_Helpdesk.pdf

[34] పెరూ, Ministerio de Desarrollo e Inclusión Social, *Resolución Viceministerial N° 001-2020-MIDIS/VMPES*, 24 April 2020, at https://www.gob.pe/institucion/midis/normas-legales/484313-001-2020-midis-vmpes

[35] ఆస్ట్రేలియా యొక్క నేషనల్ సెక్సువల్ అసాల్ట్, డొమెస్టిక్ మరియు ఫ్యామిలీ వయలెన్స్ కౌన్సిలింగ్ సర్వీస్ https://www.1800respect.org.au/accessibility/; UK కరోనా వైరస్ (కొవిడ్-19): గృహ హింసకు గురైన బాధితులకు మద్ధతు https://www.gov.uk/government/publications/coronavirus-covid-19-and-domestic-abuse/coronavirus-covid-19-support-for-victims-of-domestic-abuse#disability-specialist-services

[36] పీనల్ రీఫార్మ్ ఇంటర్నేషనల్, గ్లోబల్ ప్రిజన్ ట్రెండ్స్ 2020, ఇక్కడ చూడండి https://cdn.penalreform.org/wp-content/uploads/2020/04/Global-Prison-Trends-2020-Penal-Reform-International.pdf

[37] గైడెన్స్: కరోనావైరస్ (కొవిడ్-19) మరియు జైళ్లు, ఇక్కడ చూడండి https://www.gov.uk/guidance/coronavirus-covid-19-and-prisons

[38] https://www.prisonpolicy.org/virus/virusresponse.html

[39] కొలంబియా, Decreto legislativo 546, 14 April 2020, ఇక్కడ చూడండి https://dapre.presidencia.gov.co/normativa/normativa/DECRETO%20546%20DEL%2014%20DE%20ABRIL%20DE%202020.pdf

[40]అర్జెంటీనా, నేషనల్ సుప్రీంకోర్ట్ ఆఫ్ జస్టిస్, *Acordada 10/2020*, మరియు కాంప్లిమెంటరీ రెగ్యులేషన్, ఫెడరల్ కోర్ట్ ఆఫ్ క్రిమినల్ అప్పీల్, *Acordada 9/2020*, వద్ద https://cnpt.gob.ar/wp-content/uploads/2020/04/Acordada-9.20-CFCP.pdf

[41] బ్రెజిల్, నేషనల్ జస్టిస్ కౌన్సిల్, సిఫారసు 62, 17 మార్చి 2020, ఇక్కడ https://www.cnj.jus.br/wp-content/uploads/2020/03/62-Recomenda%C3%A7%C3%A3o.pdf.